

forhåndsbesked i § 13 i L 50 (Forslag til markedsføringslov) i folketingsåret 1992-93.

Reglerne om forhåndsbesked har hidtil haft deres plads i bekendtgørelsen om Forbrugerombudsmandens virksomhed. Regler herom foreslås medtaget i selve lovteksten, således at denne reflekterer afvejningen af forhåndsbesked som informationsmulighed for virksomhederne og styringsinstrument for Forbrugerombudsmanden.

Bestemmelsen har i første række til formål at fastslå, at lovens forhandlingsprincip lægger op til en åben, fleksibel, serviceorienteret og moderne forvaltning, og at forhåndsbesked indgår som et naturligt led i en sådan forvaltning på linje med Forbrugerombudsmandens øvrige virkemidler, blandt hvilke information af offentligheden, organisationer, virksomheder og forbrugere indgår med betydelig vægt.

Efter loven påhviler der Forbrugerombudsmanden pligt til at føre tilsyn. Denne opgave løses ved markedsovervågning, information, forhandling, udarbejdelse af retningslinjer, retsforfølgning osv. Ligesom hidtil er det op til Forbrugerombudsmanden at tilrettelægge arbejdet i overensstemmelse med lovens formål med henblik på bedst mulig målopfyldelse inden for rammerne af givne ressourcer.

Virksomhederne har derfor ikke noget ubetinget retskrav på at få forhåndsbesked, men alene et krav på, at en anmodning herom imødekommes, for så vidt arbejdet med spørgsmålet kan indpasses i den nævnte ramme for Forbrugerombudsmandens virksomhed, hvilket i almindelighed må antages at være tilfældet, eftersom behovet for og interessen i at få forhåndsbesked efter erhvervsorganisationernes oplysninger i udvalget kun vil aktualisere sig i relativt få tilfælde.

Forhåndsbesked indebærer en udtalelse om Forbrugerombudsmandens syn på lovligheden af en påtænkt foranstaltning. I almindelighed er det interessant for den spørgende, om foranstaltningen er lovlig. En klar stillingtagen hertil med en kortfattet begrundelse vil i almindelighed være tilfredsstillende som svar.

Mener Forbrugerombudsmanden ikke, at en sådan klar udmelding er mulig på baggrund af hidtidig praksis m.v., kan den spørgende ikke forlange andet og mere end en kortfattet orientering om de momenter, der efter det forelig-

gende må antages at indgå i afvejningen. Forbrugerombudsmanden kan i øvrigt helt afvise at udtale sig om lovligheden, hvis en stillingtagen giver anledning til særlig tvivl eller der foreligger særlige omstændigheder.

En forhåndsbesked er en besked om lovligheden af det forelagte, ikke en vurdering af dets egnethed, ligesom der heller ikke gives anden anvisning på, hvorledes en ulovlighed kan undgås, ud over den der ligger i begrundelsen for at anse aktiviteten for ulovlig.

En forhåndsbesked er en orientering, ikke en bindende stillingtagen til lovligheden. En erhvervsdrivende kan spørge, men må selv tage ansvaret for foranstaltningens lovlighed. Når foranstaltningen realiseres, må vedkommende finde sig i, at andre erhvervsdrivende eller forbrugere m.fl. anfægter lovligheden. Uden sådan ekstern anledning må den erhvervsdrivende imidlertid kunne regne med, at Forbrugerombudsmanden for sit vedkommende står ved sin udtalelse om, at foranstaltningen efter hans opfattelse er lovlig. En forudsætning herfor er selvsagt, at den realiserede foranstaltning er identisk med den forelagte, og at realiseringen sker tidsmæssigt i forlængelse af forespørgslen.

Det forhold, at der kan spørges og fås en besked, bør ikke uden videre medføre, at den erhvervsdrivende kan anfægte et negativt svar under et anerkendelsessøgsmål mod Forbrugerombudsmanden, medmindre der rent undtagelsesvis skulle være særlige forhold, som taler for at tillade noget sådant, og admitteringen af søgsmålet vil være i overensstemmelse med almindelige procesretlige principper. Der er næppe grund til at lovregulere spørgsmålet, idet domstolene ligesom hidtil bør tage stilling hertil efter de konkrete sagers nærmere omstændigheder.

Forhåndsbesked kan betinges af betaling. I forbindelse med afgivelse af forhåndsudtalelser foreslås det, at der opkræves et gebyr til dækning af omkostningerne. Industri- og samordningsministeren fastsætter nærmere regler herom. Gebyrbetalingen omfatter egentlige forhåndsudtalelser om konkrete påtænkte markedsføringsforanstaltninger, hvorimod udtalelser afgivet som led i Forbrugerombudsmandens generelle vejledningsvirksomhed fortsat er vederlagsfrie.